

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

50 χρόνια επενδύσεων
σε ανθρώπινους πόρους

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
50 χρόνια επενδύσεων
σε ανθρώπινους πόρους

Ειδικές ευχαριστίες στα μέλη της ομάδας GOPA (πολιτικών συμβούλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στη διάθεση της Γραμματείας της Συνέλευσης)-Cartermill που συνέβαλαν στην υλοποίηση της παρούσας έκδοσης για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών: Julian Hale (συγγραφέας), Jernett Karensen (συντάκτρια), Sylvie Giraudon (διευθύντρια έργου) καθώς και τον Jean Oost από τη Made in V. για την καλλιτεχνική διεύθυνση.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2007

ISBN 92-79-03356-5

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες, 2007

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Printed in Germany

ΤΥΠΩΜΕΝΟ ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΛΕΥΚΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΙΣ ΧΛΩΡΙΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Για περισσότερο από μισό αιώνα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται σε εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη προκειμένου να δώσει στους ανθρώπους την ευκαιρία να βελτιώσουν τις προοπτικές εργασίας τους. Από την ίδρυσή του το 1957, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο βοήθησε εκατομμύρια ανθρώπους, όχι μόνο στη γεωργία και τη βιομηχανία αλλά και στον τομέα των υπηρεσιών όπου βρίσκεται σήμερα ο κύριος όγκος των θέσεων εργασίας.

Το Ταμείο έγινε ο μόνιμος μηχανισμός στήριξης της στρατηγικής για την απασχόληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυξάνοντας τον όγκο του με την πάροδο των ετών από το 1% περίπου του συνολικού προϋπολογισμού της Κοινότητας το 1970 στο 10% σήμερα. Πέρασε με επιτυχία τη δοκιμασία του χρόνου, επιδεικνύοντας ικανότητα προσαρμογής στις κοινωνικές συνθήκες και τις συνθήκες απασχόλησης που αλλάζουν, και πολλές φορές μάλιστα ήταν μπροστά από αυτές.

Επί του παρόντος, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόσουν ενεργητικές πολιτικές αγοράς εργασίας από τις οποίες επωφελούνται άνθρωποι από όλα τα κοινωνικά στρώματα. Το Ταμείο βοηθά τον επαγγελματικό αναπροσανατολισμό των ανθρώπων σε νέες θέσεις εργασίας ή τους παρέχει αρωγή στην εύρεση της πρώτης τους εργασίας. Δίνει επίσης προσοχή στους πιο ευπαθείς της κοινωνίας, οι οποίοι μπορεί να υφίστανται ή κινδυνεύουν να υποστούν κοινωνικό αποκλεισμό, παρέχοντάς τους ευκαιρίες εύρεσης εργασίας ή επανόδου σε αυτή.

Η απασχόληση μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ικανοποίηση από τη ζωή. Αυτό ισχύει τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες. Μία από τις μεγαλύτερες επιτυχίες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου υπήρξε το γεγονός ότι βοήθησε τις γυναίκες στην εύρεση της πρώτης τους εργασίας ή στην επάνοδο σε αυτή μετά από διακοπή της επαγγελματικής σταδιοδρομίας και στην επίτευξη ίσου εργασιακού καθεστώτος με τους άνδρες στο χώρο εργασίας. Το 1970, λιγότερο από το ένα τρίτο των εργαζομένων ήταν γυναίκες. Σήμερα, οι γυναίκες αποτελούν το ήμισυ σχεδόν των εργαζομένων.

Vladimír Špidla
Επίτροπος αρμόδιος για την
απασχόληση,
τις κοινωνικές υποθέσεις και την
ισότητα των ευκαιριών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει πλείστες προκλήσεις, από την παγκοσμιοποίηση μέχρι τις νέες τεχνολογίες, από τη γήρανση του πληθυσμού μέχρι την έρευνα και την καινοτομία. Το εργατικό δυναμικό που διαθέτει υψηλά επαγγελματικά προσόντα και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των απαιτήσεων αυτών.

Το Ταμείο εγκύπτει στους ανθρώπους και τους βοηθάει να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας που αλλάζει συνεχώς. Ο καθένας πρέπει να έχει την ευκαιρία να συμβάλει στην ευημερία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: γυναίκες και άνδρες, νέοι και ηλικιωμένοι, άνθρωποι με διαφορετική καταγωγή και από διαφορετικές εθνοτικές ομάδες, άτομα με ειδικές ανάγκες και άλλες ομάδες μειονεκτούντων ατόμων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συνεχίσει να εργάζεται σε εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη προκειμένου να εξασφαλίσει ανάπτυξη και θέσεις εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ και θα διατηρήσει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ως Ταμείο που επενδύει στους ανθρώπους. Αποτελεί ευχαρίστησή μου να σας παρουσιάσω αυτή την ιστορία των 50 ετών επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους. Ελπίζω ότι θα αποτελέσει πηγή έμπνευσης για τη συνέχιση της επιτυχίας του Ταμείου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ — Μια Ευρώπη που αλλάζει	7
ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1970 — Αντιμετωπίζοντας οικονομικές προκλήσεις	13
ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980 — Δεκαετία αλλαγών στην αγορά και νέες ανάγκες	19
ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990 — Η Ευρώπη αντιμέτωπη με την παγκοσμιοποίηση	27
ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 2000 — Προχωρώντας προς μια οικονομία βασισμένη στη γνώση	37
Γιορτάζοντας τα 50 χρόνια επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	53

ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ
Μια Ευρώπη που αλλάζει

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Μετά την ολέθρια απώλεια ανθρώπινων ζωών την οποία υπέστη η Ευρώπη κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η ήπειρος προχώρησε στην ανασυγκρότηση και την αποκατάσταση. Το 1951, έξι χρόνια μετά τη λήξη του πολέμου, έξι χώρες (Γαλλία, Δυτική Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες και Λουξεμβούργο) υπέγραψαν τη συνθήκη του Παρισιού για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι ο άνθρακας και ο χάλυβας, κύριες στρατιωτικές πρώτες ύλες, θα αποτελούσαν αντικείμενο κοινής διαχείρισης. Κύριος σκοπός ήταν να προληφθεί μια νέα πολεμική σύρραξη στην ήπειρο.

ΟΙ ΑΠΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Κατά τα έτη που ακολούθησαν μετά τον πόλεμο, η Ευρώπη έλαβε αρωγή από τις Ηνωμένες Πολιτείες με τη μορφή του σχεδίου Μάρσαλ για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ανασυγκρότησης προκειμένου να ανοικοδομήσει την υποδομή της, καθώς και για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση. Οι βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα αποτέλεσαν ιδιαίτερη πρόκληση καθώς έπρεπε να μειωθεί ο αριθμός τους μετά τον πόλεμο. Ένα από τα αποτελέσματα της συνθήκης ΕΚΑΧ ήταν το ταμείο για την παροχή αρωγής στους εργαζόμενους στις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα προκειμένου να αποκτήσουν διάφορες εργασιακές δεξιότητες με στόχο να είναι σε θέση να συμβαδίσουν με τον βιομηχανικό εκσυγχρονισμό ή με την προσαρμογή της επαγγελματικής εξειδίκευσης σε νέα είδη παραγωγής ή, σε περίπτωση που αυτό αποτύγχανε, να τους βοηθήσει στην αναζήτηση εργασίας σε άλλες βιομηχανίες ή σε άλλες γεωγραφικές περιοχές. Το ταμείο αυτό, γνωστό ως ταμείο ΕΚΑΧ για τον επαγγελματικό αναπροσανατολισμό και την επανεγκατάσταση των εργαζομένων, υπήρξε πρόδρομος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Το 1957, η συνθήκη της Ρώμης ίδρυσε την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), και μαζί με αυτή το ΕΚΤ. Το ΕΚΤ αποτέλεσε εξαρχής αναπόσπαστο τμήμα του ευρωπαϊκού οράματος και ιδρύθηκε προκειμένου να βελτιώσει τις ευκαιρίες εργασίας στην Κοινότητα προωθώντας την απασχόληση και αυξάνοντας τη γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα των εργαζομένων. Η Επιτροπή ήταν υπεύθυνη για τη διαχείριση του ΕΚΤ, με τη βοήθεια της επιτροπής του ΕΚΤ. Η επιτροπή του ΕΚΤ αποτελούνταν —και συνεχίζει να αποτελείται— από εκπροσώπους των κυβερνήσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των εργοδοτών σε ίσο αριθμό.

⇒ 9

Κατά τα πρώτα στάδια, το ΕΚΤ χρησιμοποιούνταν ως μέσο αντιστάθμισης των απωλειών εργασίας. Βοήθησε εργαζόμενους σε τομείς που εκσυγχρονίζονταν ή που στρέφονταν σε νέα είδη παραγωγής παρέχοντάς τους επιδόματα βραχυπρόθεσμου επαγγελματικού αναπροσανατολισμού. Διέθεσε επίσης βοήθεια επανεγκατάστασης σε άνεργους, οι οποίοι εγκατέλειψαν την περιφέρειά τους προκειμένου να αναζητήσουν αλλού εργασία. Το ΕΚΤ μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε ευρύτερο πεδίο απ' ό,τι το ταμείο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα καθότι κάλυπτε όλους τους τομείς εκτός από τη γεωργία.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Κατά τις δεκαετίες 1950 και 1960, τα επίπεδα απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα ήταν τόσο υψηλά ώστε η ανεργία θεωρούνταν εξαιρετική περίπτωση. Ανεργοί θεωρούνταν οι νέοι που πραγματοποιούσαν τη μετάβαση από τη σχολική στην επαγγελματική ζωή ή οι εργαζόμενοι που είχαν σύντομες περιόδους ανεργίας μετά από τις οποίες, κατόπιν επαγγελματικού αναπροσανατολισμού στον οποίο βοήθησε το ΕΚΤ, μπορούσαν να επανέλθουν στην αγορά εργασίας. Το 1957 υπήρχαν 70 εκατ. εργαζόμενοι έναντι μόνο 2,6 εκατ. ανέργων, γεγονός που σήμαινε ποσοστό ανεργίας μόλις στο 3,5%.

Κύρια εξαίρεση αποτελούσε η Ιταλία, στην οποία υπολογιζόταν ότι βρισκόνταν περίπου τα δύο τρίτα των ανέργων της ΕΟΚ με σχεδόν 1,7 εκατ. άνεργους. Οι Ιταλοί εργαζόμενοι ήταν από τους φτωχότερους και ως εκ τούτου όσοι προέρχονταν από τον Νότο της χώρας που βασιζόνταν στη γεωργία, όπου η ανεργία ήταν ενδημική, μετανάστευαν προκειμένου να αναζητήσουν εργασία είτε στον εκβιομηχανισμένο Βορρά της χώρας είτε εκτός αυτής. Μεταξύ 1955 και 1971, περίπου εννέα εκατομμύρια εργαζόμενοι εγκατέλειψαν τη νότια Ιταλία. Παρομοίως, και παρόλο που τότε δεν αποτελούσε κράτος μέλος της ΕΟΚ, πάνω από ένα εκατομμύριο Ισπανοί από την Ανδαλουσία, στη νότια Ισπανία, μετακινήθηκαν προς τα βόρεια στο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, την Καταλονία, μεταξύ 1950 και 1970.

Πολλοί Ιταλοί μετέβησαν στο Βέλγιο κατόπιν της κυβερνητικής συμφωνίας του 1946, σύμφωνα με την οποία εργάστηκαν στα ορυχεία της Βαλλονίας έναντι της δέσμευσης του Βελγίου να παρέχει άνθρακα στην Ιταλία. Κατά συνέπεια, οι Ιταλοί επωφελήθηκαν τα μέγιστα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στα πρώτα του στάδια μέσω επιχορηγήσεων για επαγγελματικό αναπροσανατολισμό και επανεγκατάσταση. Άλλη χώρα η οποία χρησιμοποίησε συστηματικά το Ταμείο ήταν η Δυτική Γερμανία,

που επικεντρώθηκε κυρίως στον επαγγελματικό αναπροσανατολισμό ατόμων που υπέστησαν εργατικό ατύχημα.

Κατά τα πρώτα έτη, η ΕΟΚ χρησιμοποίησε το ΕΚΤ προκειμένου να αντιμετωπίσει προβλήματα σε εθνικό επίπεδο. Οι αιτήσεις γίνονταν αυτομάτως δεκτές από την Επιτροπή. Καθώς δεν υπήρχε κυρίαρχη ευρωπαϊκή πολιτική, οι πόροι διανεμόνταν σε ένα ευρύ φάσμα ad hoc έργων αντί να χρησιμοποιούνται στρατηγικά.

Εντούτοις, το Ταμείο έδωσε ένα πρώιμο παράδειγμα του κανόνα χρηματοδότησης της Κοινότητας που εφαρμόζεται ακόμα και σήμερα: η χρηματοδοτική κάλυψη της ΕΟΚ πρέπει να είναι ισοδύναμη με την εθνική χρηματοδότηση. Κατόπιν έγκρισής της, η χρηματοδότηση διοχετεύονταν σε έργα επαγγελματικού αναπροσανατολισμού και επανεγκατάστασης που εκτελούσε η κυβέρνηση μέσω του δημόσιου τομέα. Την εποχή εκείνη, οι ιδιωτικές εταιρείες δεν συμμετείχαν στο ΕΚΤ.

⇒ 11

Ο αντίκτυπος του Ταμείου έγινε αμέσως αισθητός, και ορισμένες εκτιμήσεις αναφέρουν ότι βοήθησε ένα εκατομμύριο εργαζόμενους να επανέλθουν στην εργασία μεταξύ του 1960 και του 1973. Η οικονομία της Ευρώπης ήταν ακμάζουσα εκείνη την εποχή, καθώς τονώνονταν από την ανοικοδόμηση και προωθούνταν από το φτηνό πετρέλαιο.

ΜΕΓΑΛΩΝΟΝΤΑΣ ΑΚΟΜΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ — ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΕΚΤ

Ο αριθμός των εφαρμογών αυξήθηκε με ταχύτητα και το Ταμείο έγινε θύμα της ίδιας του της επιτυχίας. Σύντομα δεν υπήρχαν πλέον αρκετά χρήματα. Οι χρηματοδοτήσεις έπρεπε να κατανεμηθούν και να χρησιμοποιηθούν πιο αποτελεσματικά.

Η δεκαετία του 1950 και οι αρχές της δεκαετίας του 1960 υπήρξαν περίοδοι υψηλών ποσοστών απασχόλησης, κατά τα τέλη όμως της δεκαετίας του 1960 υπήρχε όλο και μεγαλύτερη ανησυχία σχετικά με το αν πραγματικά υπήρχαν θέσεις εργασίας για όλους. Το 1969, οι κυβερνήσεις της ΕΟΚ που συνήλθαν στη διάσκεψη της Χάγης αναφέρθηκαν στην ανάγκη μεταρρύθμισης του Ταμείου στα πλαίσια των προσπαθειών ευθυγράμμισης των αντίστοιχων κοινωνικών πολιτικών τους. Προετοιμάζαν το έδαφος για την πρώτη μεταρρύθμιση του ΕΚΤ το 1971.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1970
Αντιμετωπίζοντας
οικονομικές προκλήσεις

Η δεκαετία του 1970 (ιδιαίτερα με την πετρελαϊκή κρίση του 1973) προκάλεσε επιβράδυνση στην ευρωπαϊκή οικονομία και σημάδεψε το τέλος της αναφερόμενης μερικές φορές ως χρυσής εποχής της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη. Όταν οι τιμές του πετρελαίου ανήλθαν στα ύψη το 1973, καθώς ο Οργανισμός Πετρελαιοπαραγωγών Κρατών (ΟΠΕΚ) σταμάτησε να εφοδιάζει με πετρέλαιο τις χώρες που υποστήριζαν το Ισραήλ στον πόλεμο με την Αίγυπτο και τη Συρία, όλοι οι τομείς της οικονομίας επλήγησαν συμπεριλαμβανομένης και της απασχόλησης. Το 1979 η ενεργειακή κρίση χειροτέρεψε ακόμη περισσότερο την κατάσταση.

ΟΙ ΦΤΩΧΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΧΕΙΡΑ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Η πρώτη μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου το 1971 επεδίωξε να θέσει ως στόχο συγκεκριμένες ομάδες και κατηγορίες ανθρώπων. Πρόσθεσε επίσης περισσότερα χρήματα μέσω του προϋπολογισμού για το νέο Ταμείο το 1972 και το 1973, υπερβαίνοντας το σύνολο για τα προηγούμενα δώδεκα έτη.

Το 1973, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Δανία και η Ιρλανδία προσχώρησαν στην ΕΟΚ, η οποία πραγματοποίησε την πρώτη της διεύρυνση από έξι σε εννέα κράτη μέλη. Καθώς η ΕΟΚ προετοιμαζόταν ενόψει της διεύρυνσής της, οι ηγέτες των εννέα χωρών συνήλθαν στο Παρίσι τον Οκτώβριο του 1972 και συμφώνησαν στην ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι περιφερειακές και διαρθρωτικές ελλείψεις ισορροπίας στην οικονομική ανάπτυξη. Τρία χρόνια αργότερα, το 1975, δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Ήταν εξουσιοδοτημένο να στηρίζει τις περιφέρειες που αντιμετώπιζαν δυσκολίες εξαιτίας της αναδιάρθρωσης ή των βιομηχανικών μεταβολών. Η ιδέα ήταν να συνεργαστούν τα δύο ταμεία, με το ΕΚΤ να επικεντρώνεται στην παροχή βοήθειας στους ανθρώπους σε ολόκληρη την Ευρώπη προκειμένου να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και το ΕΤΠΑ να εστιάζει στην ανάπτυξη της υποδομής των περιφερειών που παρουσίαζαν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους. Τα δύο ταμεία αναφέρθηκαν συλλογικά ως «διαρθρωτικά ταμεία».

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Κατά τη δεκαετία του 1970, το ΕΚΤ άρχισε να πραγματοποιεί ευρύτερη επιλογή εργαζόμενων. Καθώς η γεωργία άλλαζε, οι απασχολούμενοι στη γεωργία και οι εργάτες γης που εγκατέλειπαν τη γεωργία χρειάζονταν στήριξη. Κατέστησαν επιλέξιμοι το 1972. Παρομοίως, στον κλωστοϋφαντουργικό τομέα τα πρώτα παγκόσμια εμπορικά ρεύματα έστρεψαν τον τομέα από την ένταση εργατικού δυναμικού στην ένταση κεφαλαίου. Οι εργαζόμενοι στην κλωστοϋφαντουργία έπρεπε να αποκτήσουν νέες δεξιότητες, είτε επιθυμούσαν να παραμείνουν στη βιομηχανία είτε να στραφούν σε άλλο επάγγελμα. Κατά συνέπεια, το ΕΚΤ πραγματοποίησε άνοιγμα προς τη βιομηχανία ιματισμού το 1975.

Το ΕΚΤ είχε ήδη παράσχει υποστήριξη για επανεγκατάσταση σε μετανάστες κατά τις προηγούμενες δεκαετίες, όμως κατά τη δεκαετία του 1970 επέκτεινε τις δραστηριότητές του στην παροχή βοήθειας σε ανθρώπους που αντιμετώπιζαν πρακτικά προβλήματα στην αναζήτηση εργασίας σε άλλη χώρα της ΕΟΚ. Οι εργαζόμενοι έλαβαν βοήθεια όσον αφορά το κόστος εκμάθησης της τοπικής γλώσσας και παροχή συμβουλών προκειμένου να βοηθηθούν οι ίδιοι και οι οικογένειές τους στην προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες διαβίωσης και εργασίας. Το ΕΚΤ επεκτάθηκε επίσης

στη στήριξη προπαρασκευαστικών μελετών και καινοτόμων πιλοτικών προγραμμαμάτων προκειμένου να δοκιμαστούν νέες ιδέες και πρακτικές.

Η ανεργία των νέων αυξήθηκε σταθερά κατά τη δεκαετία του 1970. Προς το τέλος της δεκαετίας, το ΕΚΤ έλαβε σταδιακά όλο και περισσότερες αιτήσεις προκειμένου να βοηθήσει τους νέους με λίγα προσόντα. Οι επιλέξιμες αιτήσεις υπερέβησαν στο πενταπλάσιο τον διαθέσιμο προϋπολογισμό. Το ΕΚΤ αντέδρασε άμεσα και επικέντρωσε τη στήριξή του στην πρόσληψη και την απασχόληση των νέων. Η βοήθεια για την πρόσληψη είχε σκοπό την παροχή αρωγής στους νέους προκειμένου να αποκτήσουν χρήσιμη επαγγελματική εμπειρία ή να τους διευκολύνει να αποκτήσουν σταθερή εργασία.

Από το 1977, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η ανεργία των νέων υπερδιπλασιάστηκε μέσα σε τέσσερα έτη, με δύο περίπου εκατομμύρια ανέργους κάτω των 25 ετών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η απόκτηση επαγγελματικών προσόντων ή η κατοχή πανεπιστημιακού πτυχίου έγινε όλο και σημαντικότερη στην αναζήτηση εργασίας. Οι νέοι που δεν διέθεταν τα προσόντα αυτά ή που δεν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες της αγοράς δυσκολεύονταν όλο και περισσότερο στην εύρεση εργασίας. Επομένως οι άνεργοι νέοι έγιναν ομάδα προτεραιότητας για το ΕΚΤ.

Κατά το ίδιο περίπου διάστημα, το ΕΚΤ άρχισε να λαμβάνει όλο και περισσότερο υπόψη τη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας. Ανταποκρινόμενο στον αυξανόμενο ρόλο των γυναικών στην αγορά εργασίας, το ΕΚΤ παρείχε μεγαλύτερη στήριξη στις γυναίκες είτε αυτές είχαν απωλέσει την εργασία τους, είτε εισέρχονταν στην αγορά εργασίας για πρώτη φορά, είτε επέστρεφαν στην εργασία μετά από διακοπή. Επίσης, το Ταμείο άρχισε να θέτει ως στόχο άλλες ειδικές κοινωνικές ομάδες, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες και οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι (από 50 ετών και άνω).

ΠΡΟΧΩΡΩΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Καθώς το ΕΚΤ ανέπτυξε μια πιο προσαρμοσμένη προσέγγιση για διάφορες ομάδες-στόχους, κατέστη σαφές ότι δεν μπορούσε πλέον να εργάζεται μόνο με τους δημόσιους οργανισμούς. Έπρεπε να συμπεριλάβει

τους εργοδότες και τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και βέβαια τις ιδιωτικές εταιρείες. Αυτό ισοδυναμούσε ουσιαστικά με τη μορφή δημόσιας/ιδιωτικής εταιρικής σχέσης, αλλά οδήγησε σε άλλη μείζονα αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο εργαζόταν το Ταμείο.

Μέχρι τότε, τα κράτη μέλη υλοποιούσαν τα έργα και στη συνέχεια λάμβαναν τη χρηματοδότηση. Μετά την ευρύτερη πρόσβαση στο Ταμείο, έπρεπε να δημιουργηθεί ένα σύστημα προηγούμενης έγκρισης. Το γεγονός αυτό οδήγησε σε σημαντικές αλλαγές και ιδιαίτερα στην έναρξη μιας διαδικασίας κατά την οποία η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα καθόριζαν, στο μέλλον, κοινές προτεραιότητες σε όλη την ΕΟΚ και θα επιδοτούσαν συγκεκριμένα ποσά χρηματοδότησης προκειμένου να αντεπεξέλθουν σε αυτές. Με άλλα λόγια, προέκυπτε μια διαρθρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τη βέλτιστη χρήση των χρημάτων και την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνταν από το ΕΚΤ.

Ωστόσο, αυτή δεν ήταν η μοναδική αλλαγή. Μαζί με το νέο σύστημα προηγούμενης έγκρισης και την πιο διαρθρωμένη προσέγγιση επήλθαν επίσης και περισσότεροι έλεγχοι προκειμένου να εξασφαλι-

στεί ότι η χρηματοδότηση του ΕΚΤ εκτελείται σωστά. Το γεγονός αυτό αύξησε την πολυπλοκότητα των διαδικασιών για τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς που ασχολούνταν με τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ, καθώς και για την Επιτροπή. Επέφερε επίσης την προφανώς αναπόφευκτη αύξηση των γραφειοκρατικών διατυπώσεων.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980
Δεκαετία αλλαγών στην
αγορά και νέες ανάγκες

Η δεκαετία του 1980 υπήρξε εποχή μειζόνων αλλαγών για τις ευρωπαϊκές οικονομίες. Οι αρχές της δεκαετίας σηματοδεύτηκαν από νέα οικονομική ύφεση ως αποτέλεσμα της ενεργειακής κρίσης του 1979, ωστόσο λιγότερο σοβαρής από την ύφεση στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Οι ευρωπαίοι ηγέτες παραδέχθηκαν ότι η στενότερη οικονομική και χρηματοοικονομική συνεργασία θα έδινε περισσότερες δυνατότητες στην Ευρώπη να αντιμετωπίσει παρόμοιες κρίσεις.

Τα θεμέλια της αργότερα επονομαζόμενης νομισματικής ένωσης τέθηκαν το 1979. Αυτό πραγματοποιήθηκε όταν εισήχθη η ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα (ECU), πρόδρομος του ευρώ. Χρησιμοποιήθηκε ως εικονικό νόμισμα με το οποίο συνδέονταν τα εθνικά νομίσματα, ούτως ώστε να περιορίζονται οι διακυμάνσεις των ισοτιμιών και η μεταβλητότητα.

Το 1981, η Ελλάδα προσχώρησε στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και ακολούθησαν, το 1986, η Ισπανία και η Πορτογαλία. Ένα χρόνο αργότερα, το 1987, επιτεύχθηκε η πρόοδος για τη δημιουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς καθώς τέθηκε σε ισχύ η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη. Τα δώδεκα κράτη μέλη της Κοινότητας προχωρούσαν προς τις πιο εννοποιημένες οικονομικές πολιτικές και αγορές.

Οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες άλλαζαν επίσης — κατά τη δεκαετία του 1980 άρχισε η μεταβατική περίοδος από την εποχή της βιομηχανίας στην εποχή της πληροφορίας. Οι παραδοσιακές βιομηχανίες όπως η βιομηχανία του χάλυβα, η μεταποιητική και η ναυπηγική βιομηχανία είχαν αποδυναμωθεί και άρχιζαν να αναδύονται ευκαιρίες από τις νέες τεχνολογίες, ιδιαίτερα στον τομέα των υπηρεσιών, που είχαν ως αποτέλεσμα την αυξημένη ζήτηση ειδικευμένου εργατικού δυναμικού.

Η ανεργία παρέμενε σε υψηλά επίπεδα. Η συνολική ανεργία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα διπλασιάστηκε από έξι εκατομμύρια το 1979 σε δώδεκα εκατομμύρια το 1983. Η ανεργία των νέων ανήλθε σε περισσότερο από 25 % στην πλειοψηφία των κρατών μελών. Ακόμη πιο σοβαρό είναι το γεγονός ότι η μακροχρόνια ανεργία (διάρκειας ενός έτους ή περισσότερο) έγινε όλο και πιο κοινό φαινόμενο.

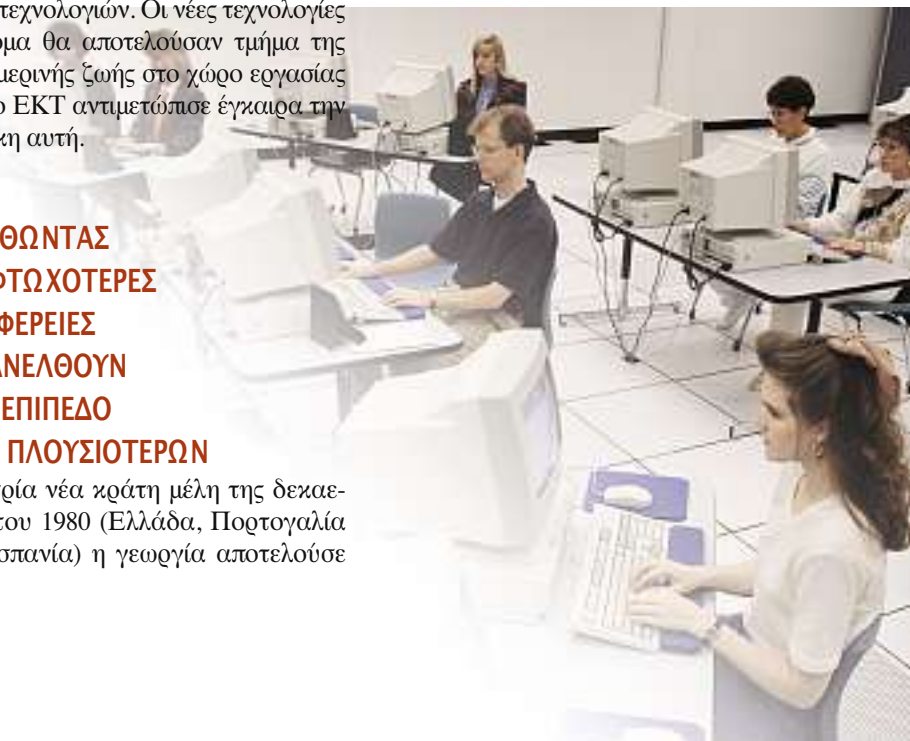
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΤΠ — Το ΕΚΤ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Για το ΕΚΤ, οι βιομηχανικές μεταβολές σήμαναν μια τεράστια πρόκληση. Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ελήφθη μια μελλοντοστραφής απόφαση σύμφωνα με την οποία το ΕΚΤ θα χρησιμοποιούνταν για την επιμόρφωση στις νέες αναδυόμενες τεχνολογίες. Μια μείζων τροποποίηση που εισήχθη κατά την περίοδο χρηματοδότησης 1983–1988 αφαίρεσε την απαίτηση να εργάζεται το άτομο που ακολούθησε διαδικασία επαγγελματικού αναπροσανατολισμού σε εργασία που να σχετίζεται με την κατάρτισή του επί έξι τουλάχιστον μήνες μετά την κατάρτιση. Αυτό αντικατόπτριζε την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας που ήταν ρευστή και επέτρεψε στο Ταμείο να παρέχει κατάρτιση σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Στόχος ήταν να εφοδιαστούν οι δικαιούχοι με διάφορα προσόντα, ώστε να διευκολυνθούν στην εύρεση εργασίας σε διαφορετικούς τομείς.

Κατά την περίοδο αυτή, η βιομηχανία κατέβαλε προσπάθειες για να βρει νέους με υψηλή εξειδίκευση σε τομείς όπως η ηλεκτρονική, η μηχανολογία και η τεχνολογία της πληροφορίας (ΤΠ). Οι δύο προτεραιότητες του ΕΚΤ ήταν η επαγγελματική κατάρτιση (το ήμισυ της οποίας ήταν πρακτική εργασιακή εμπειρία) και μαθήματα που κατάρτιζαν τα άτομα στη χρήση νέων τεχνολογιών. Οι νέες τεχνολογίες σύντομα θα αποτελούσαν τμήμα της καθημερινής ζωής στο χώρο εργασίας και το ΕΚΤ αντιμετώπισε έγκαιρα την ανάγκη αυτή.

ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΦΤΩΧΟΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΝΑ ΑΝΕΛΘΟΥΝ ΣΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΩΝ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΩΝ

Στα τρία νέα κράτη μέλη της δεκαετίας του 1980 (Ελλάδα, Πορτογαλία και Ισπανία) η γεωργία αποτελούσε

ακόμη τον κυρίαρχο τομέα και το κατά κεφαλήν εισόδημα ήταν πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΚ. Το 1983 αποφασίστηκε ότι η χρηματοδότηση του ΕΚΤ θα έπρεπε να διοχετευθεί σε ιδιαίτερα ενδεδειγμένες περιφέρειες. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αύξηση των αιτήσεων για χρηματοδότηση, και το 1988 το ΕΚΤ μεταρρυθμίστηκε ώστε να μπορεί να βοηθήσει πιο αποτελεσματικά τις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιφέρειες (μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την έλλειψη ισορροπίας μεταξύ πλούσιων και φτωχών) και να ανταποκριθεί στον αυξανόμενο αριθμό των αιτήσεων.

Περισσότερο από το ήμισυ της χρηματοδότησης του ΕΚΤ διοχετευόταν σε προγράμματα προώθησης της απασχόλησης στις φτωχότερες περιφέρειες και σε χώρες όπως η Ελλάδα, τα υπερπόντια εδάφη της Γαλλίας, η Ιρλανδία, το Mezzogiorno στη νότια Ιταλία και η Βόρεια Ιρλανδία. Όταν η Ισπανία και η Πορτογαλία προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το 1986, προστέθηκαν περιφέρειες όπως η Ανδαλουσία, οι Κανάριοι Νήσοι καθώς και ολόκληρη η Πορτογαλία.

ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ — ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΤ

⇒ 23

Μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, η ανεργία των νέων αποτέλεσε όλο και σημαντικότερο λόγο ανησυχίας. Καθώς η Ευρώπη προχώρησε περισσότερο όσον αφορά τη στενότερη ολοκλήρωση κατά τη δεκαετία του 1980, η ανεργία των νέων παρέμεινε μόνιμο πρόβλημα. Η ανάγκη για εργασία με όλο και

περισσότερες δεξιότητες αύξησε τη ζήτηση περαιτέρω επιμόρφωσης, και το ΕΚΤ ανταποκρίθηκε σε αυτή. Η χρηματοδότηση στόχευε σε νέους με περιορισμένες εργασιακές προοπτικές εξαιτίας της έλλειψης επαγγελματικής κατάρτισης ή κατάλληλης επιμόρφωσης, καθώς και σε άνεργους μακράς διάρκειας. Επίσης επεκτάθηκε προκειμένου να συμπεριλάβει άτομα που εγκατέλειπαν τις σπουδές τους, καθώς μεγάλος αριθμός νέων εγκατέλειπε το σχολείο πρόωρα ή χωρίς να έχει αποκτήσει προσόντα.

Η κατάσταση των γυναικών στην αγορά εργασίας παρέμενε σημαντικό θέμα. Η ενίσχυση του υπάρχοντος νομικού πλαισίου για την ισότητα (που θεσπίστηκε στη συνθήκη της Ρώμης) απέφερε αποτελέσματα κατά τη δεκαετία του 1970. Το ΕΚΤ διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο όχι μόνο βοηθώντας τις γυναίκες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, αλλά και καταπολεμώντας τα στερεότυπα όσον αφορά το φύλο που δυσκόλευαν την εύρεση εργασίας. Η μεταρρύθμιση του 1988 του ΕΚΤ τόνισε τη σημασία της ένταξης «των γυναικών σε επαγγέλματα όπου ουσιαστικά υποεκπροσωπούνται». Το ΕΚΤ στήριξε αυτή την ιδέα χρηματοδοτώντας εξειδικευμένα προγράμματα επιμόρφωσης γι' αυτές τις θέσεις εργασίας. Στήριξε επίσης δράσεις προκειμένου να βοηθήσει τις γυναίκες σε περιπτώσεις μαζικών απολύσεων ή για να βελτιωθούν οι πιθανότητές τους να βρουν και να εξασφαλίσουν πιο ειδικευμένες θέσεις εργασίας.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ — ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΕΚΤ

Κατά την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς στη δεκαετία του 1990, το ΕΚΤ διαδραμάτισε

σημαντικό ρόλο εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι πολίτες και οι περιφέρειες της Κοινότητας θα μπορούσαν να αποκομίσουν οφέλη από την επιτυχία της ενιαίας αγοράς όπως αναπτύχθηκε. Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς κατέστησε δυνατή την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των προσώπων και των κεφαλαίων.

Το Ταμείο αυξήθηκε σημαντικά σε όγκο, αλλά αυτό επέφερε και την αύξηση της διοικητικής εργασίας. Το Ταμείο έλαβε χιλιάδες ατομικές αιτήσεις σε όλες τις γλώσσες της Κοινότητας, και η επιλογή των καλύτερων έργων αποδείχθηκε πολύ δύσκολη. Για κάθε έργο του ΕΚΤ τα κράτη μέλη έπρεπε να υποβάλουν αίτηση στην Επιτροπή· στη συνέχεια η Επιτροπή έπρεπε να αξιολογεί κάθε αίτηση και να εγκρίνει τις επιτυχείς αιτήσεις. Αυτό κατέστησε το ΕΚΤ όλο και πιο δυσχερίστο, τόσο για την Επιτροπή όσο και για τα κράτη μέλη.

Ο αυξανόμενος όγκος και η σημασία του ΕΚΤ σήμαιναν ότι χρειαζόταν μια μεταρρύθμιση με περισσότερη συνεργασία και σύμπραξη στις σχέσεις

μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Η αλλαγή αυτή έπρεπε να αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι τα ταμεία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας συμβάλλουν στις πολιτικές που ορίστηκαν ευρέως στα εθνικά πλαίσια των κρατών μελών.

⇒ 25

Η σημαντική αυτή μεταρρύθμιση άρχισε το 1988. Η γενική ιδέα ήταν να προγραμματιστεί το Ταμείο σε πιο μακροπρόθεσμη βάση ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί πιο αποτελεσματικά. Η μεταρρύθμιση αποτελούσε μια κίνηση από τα (ατομικά) έργα που επιδιώκονταν σε εθνικό πλαίσιο προς μια προγραμματισμένη πολυετή προσπάθεια με βάση τη συμπεφωνημένη εταιρική σχέση μεταξύ κρατών μελών και Επιτροπής. Η απόφαση του 1988, σύμφωνα με την οποία η Κοινότητα

έπρεπε να κινηθεί από τον ετήσιο προϋπολογισμό προς μια μεσοπρόθεσμη προοπτική του προϋπολογισμού (1988/1989–1993), έδωσε σημαντική ώθηση στις πρωτοβουλίες προς τον μακροπρόθεσμο αυτό σχεδιασμό του ΕΚΤ και τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Αυτό σήμαινε ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορούσαν να είναι βέβαιοι ότι οι χρηματοδοτήσεις θα ήταν διαθέσιμες για ολόκληρη την περίοδο και ότι τα πολυετή προγράμματα μπορούσαν να δρομολογηθούν με ασφάλεια.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μπορούσαν να συντονίσουν και να σχεδιάσουν από κοινού τις δαπάνες του ΕΚΤ. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν να ανταλλάσσουν δεδομένα σχετικά με την απασχόληση και τις στρατηγικές, ώστε το ΕΚΤ να ενσωματωθεί καλύτερα στις πολιτικές για την αγορά εργασίας των κρατών μελών. Ως αποτέλεσμα της μεταρρύθμισης, το ΕΚΤ μπορούσε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των περιφερειών και των κρατών μελών.

Με τη μεταρρύθμιση, το ΕΚΤ έπρεπε να επικεντρώσει περισσότερο τις προσπάθειές του στους πιο ενδεείς, είτε επρόκειτο για περιφέρειες είτε για πληθυσμιακές ομάδες. Η μεταρρύθμιση ενίσχυσε επίσης την αρχή ότι η χρηματοδότηση της Κοινότητας έρχεται να προστεθεί στις εθνικές δράσεις. Τέλος, εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι το ΕΚΤ κέρδισε περισσότερο οικονομικό βάρος.

Σ' αυτό το σημείο είναι σημαντικό να σημειωθεί η καθαρή κλίμακα του ΕΚΤ όσον αφορά τη στήριξη των δομών απασχόλησης των κρατών μελών. Συνολικά, εκτιμάται ότι πάνω από δύο εκατ. άτομα ανά έτος αποκτούν επαγγελματικά προσόντα ή θέσεις εργασίας με τη βοήθεια του Ταμείου.

Καθώς η Ευρώπη εισερχόταν στην τελευταία δεκαετία της χιλιετίας, η κοινωνία — και οι φιλοδοξίες της — άλλαξε σε μεγάλο βαθμό. Η βιομηχανική παραγωγή αποδυναμωνόταν και ο τομέας των υπηρεσιών γνώριζε άνθιση. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ξεκίνησε την πορεία προς μια αποτελεσματική εσωτερική αγορά, και άρχισαν να διαφαίνονται οι πρώτες ενδείξεις της γνωστής αργότερα παγκοσμιοποίησης. Το ΕΚΤ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο βοηθώντας στη μείωση των αρνητικών επιδράσεων για τα άτομα και βοηθώντας τα να προσαρμοστούν στον κόσμο που αλλάζει συνεχώς.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990
Η Ευρώπη αντιμέτωπη
με την παγκοσμιοποίηση

Η δεκαετία του 1990 σηματοδεύτηκε από την ταχεία προέλαση της παγκοσμιοποίησης μετά τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου. Η πτώση του Τείχους του Βερολίνου το 1989, η επανένωση της Γερμανίας και η κατάρρευση του κομμουνισμού αποτέλεσαν μείζονες αλλαγές για την Ευρώπη. Άλλα σημαντικά βήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο ήταν η πραγματοποίηση της ενιαίας αγοράς το 1992, οι συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ και η διεύρυνση της Κοινότητας σε 15 κράτη μέλη με την ένταξη της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας. Η ΕΕ άρχισε επίσης διαπραγματεύσεις ένταξης με χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης καθώς και με τη Μάλτα και την Κύπρο.

Η οικονομική ύφεση σημάδεψε τη δεκαετία του 1990, ιδιαίτερα στις αρχές της δεκαετίας. Τα χρηματιστήρια είχαν καταρρεύσει το 1987, οι τιμές του πετρελαίου είχαν αυξηθεί εξαιτίας του πολέμου του Κόλπου (1990–1991) και η επανένωση της Γερμανίας αποδείχθηκε αναπάντεχα δαπανηρή. Το ποσοστό της ανεργίας ανήλθε στο 10% περίπου. Το 1994, 18,7 εκατ. άνθρωποι δεν είχαν εργασία και πολλοί από αυτούς ήταν νέοι.

⇒ 29

Η έννοια της «ανάπτυξης που δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας» —οικονομική ανάπτυξη, αλλά με υψηλά ποσοστά ανεργίας— κέρδισε έδαφος και μετατράπηκε σε σημαντική πηγή ανησυχίας για τα κράτη μέλη.

Η τεχνολογική ανάπτυξη της δεκαετίας του 1980 συνεχίστηκε με την εισαγωγή των προσωπικών υπολογιστών στους χώρους εργασίας και τις κατοικίες. Η αύξηση της χρήσης του Διαδικτύου και η κατά συνέπεια οικονομική άνθιση των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτό, από το 1995 και μετά, όχι μόνο προκάλεσαν επανάσταση στον σύγχρονο πολιτισμό, αλλά και χρησίμευσαν ως μείζον μέσο για την παγκοσμιοποίηση.

ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Ανταποκρινόμενες στα υψηλά επίπεδα ανεργίας, οι κυβερνήσεις της ΕΕ συμφώνησαν σε μια στρατηγική για την απασχόληση το 1994, η οποία σχεδιάστηκε με σκοπό να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν προς μια κοινή προσέγγιση για την απασχόληση, και το 1997, με την έγκριση της συνθήκης του Άμστερνταμ, τα κράτη μέλη συμφώνησαν σε ένα πλαίσιο για τις κατευθυντήριες γραμμές στην απασχόληση και την κοινή στρατηγική. Η πρώτη σειρά κατευθυντήριων γραμμών όρισε μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός ατόμων που θα έχουν τη δυνατότητα να βρουν εργασία, να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών, να βελτιωθεί ο αριθμός των εγκαταστάσεων για τη φροντίδα των παιδιών και να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματικότητα. Η προσαρμοστικότητα αποτέλεσε νέο επίκεντρο του ενδιαφέροντος, με σκοπό να μπορούν τα άτομα να προσαρμοστούν σε νέους τομείς εργασίας, εάν παραστεί ανάγκη. Για το ΕΚΤ, αυτό σήμαινε ότι θα έδινε έμφαση στην απασχόληση και όχι στην ανεργία.

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

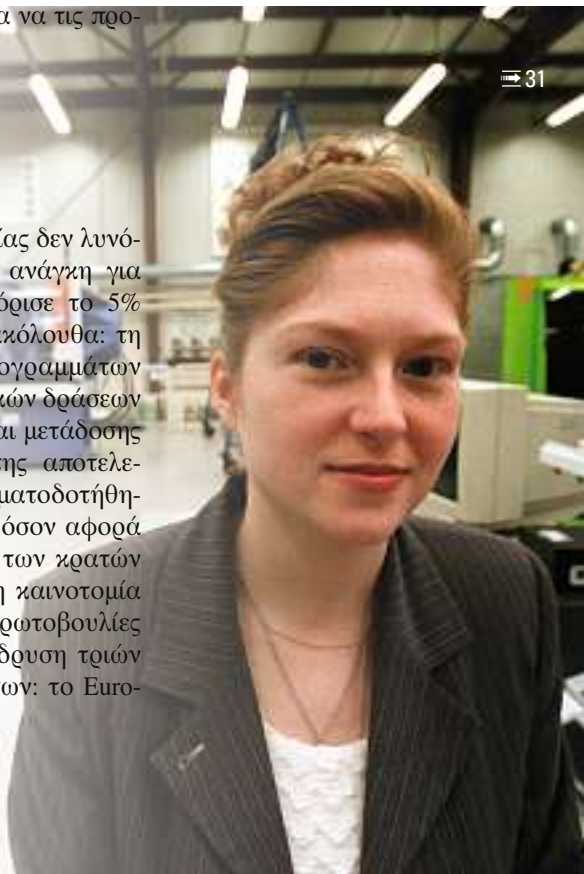
Η πιο ευρεία και προσβάσιμη επιμόρφωση, η καλύτερη επιμόρφωση για την απόκτηση αναγνωρισμένων και κατάλληλων επαγγελματικών προσόντων, η δημιουργία θέσεων εργασίας σε συνδυασμό με τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την παροχή συμβουλών βρίσκονταν στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων του Ταμείου.

Ενώ η έμφαση μετατέθηκε στους εργαζόμενους προκειμένου να βοηθηθούν να παραμείνουν και να προχωρήσουν στην εργασία τους, το ΕΚΤ δεν ξέχασε τους πιο ευπαθείς στην κοινωνία. Το Ταμείο συνέχισε να στοχεύει στην επιμόρφωση των νέων, των ανέργων και όσων είναι αποκλεισμένοι από την αγορά εργασίας. Σε αυτό, οι κοινωνικοί εταίροι, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και άλλοι (όπως τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και ο εθελοντικός τομέας) διαδραμάτισαν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων του ΕΚΤ. Καθώς βρίσκονται σε στενή επαφή με ευπαθείς ομάδες, είναι οι πιο κατάλληλοι για να τις προσεγγίσουν και να τις στηρίξουν.

⇒ 31

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΓΝΩΣΕΩΝ

Εντούτοις, το πρόβλημα της ανεργίας δεν λυνόταν εύκολα: υπήρχε αυξανόμενη ανάγκη για καινοτόμες λύσεις. Το ΕΚΤ προόρισε το 5% του προϋπολογισμού του για τα ακόλουθα: τη χρηματοδότηση καινοτόμων προγραμμάτων (συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών δράσεων και μελετών, και της μεταφοράς και μετάδοσης ορθών πρακτικών)· τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των έργων που χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ· και τη βοήθεια όσον αφορά την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των κρατών μελών προκειμένου να διαδοθεί η καινοτομία σε ολόκληρη την Ευρώπη. Οι πρωτοβουλίες αυτές του ΕΚΤ οδήγησαν στην ίδρυση τριών μειζόνων κοινοτικών προγραμμάτων: το Euro-

form, το οποίο πειραματίστηκε με νέους τρόπους επαγγελματικής κατάρτισης και απασχόλησης: το Horizon, το οποίο ασχολήθηκε με την επιμόρφωση ατόμων με ειδικές ανάγκες· και το NOW (νέες ευκαιρίες για τις γυναίκες), το οποίο ερεύνησε τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν οι γυναίκες να εισέλθουν ευκολότερα στην αγορά εργασίας ή να επανέλθουν σ' αυτή.

Με βάση την επιτυχία αυτών των κοινοτικών πρωτοβουλιών, δημιουργήθηκε σύντομα μια νέα σειρά προγραμμάτων προκειμένου να στοχεύσει σε ειδικά θέματα της αγοράς εργασίας και να προωθήσει περισσότερο την πανευρωπαϊκή και υπερεθνική ανταλλαγή ιδεών και προσεγγίσεων. Μερικά από τα προγράμματα αυτά ήταν το Youthstart προκειμένου να βοηθηθούν οι νέοι χωρίς προσόντα στην εύρεση της πρώτης εργασίας· το Integra, το οποίο βοηθούσε ομάδες όπως οι μόνοι γονείς, οι άστεγοι, οι πρόσφυγες, οι κρατούμενοι και οι αποφυλακισθέντες στην εύρεση σταθερής εργασίας, και καταπολεμούσε τις φυλετικές ή άλλες διακρίσεις στην επιμόρφωση και την απασχόληση· και το ADAPT, που βοηθούσε τα άτομα να προσαρμοστούν στις αλλαγές στη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις παρέχοντας, για παράδειγμα, επιμόρφωση στην τεχνολογία της πληροφορίας.

ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΚΤ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΟΥΝ ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Αυτές ήταν συναρπαστικές εποχές για το ΕΚΤ. Καθώς η ενιαία αγορά έφτανε στην ολοκλήρωσή της στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και καθώς προχωρούσαν οι εργασίες για το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, κατέστη πιο σημαντική η εξομάλυνση των διαφορών μεταξύ πλουσιότερων και φτωχότερων περιφερειών. Ως εκ τούτου, το 1992, οι ηγέτες της ΕΕ αποφάσισαν να διπλασιάσουν σχεδόν τα διαρθρωτικά ταμεία για την περίοδο 1994–1999 σε σύγκριση με την περίοδο 1988–1993. Το 70 % περίπου της βοήθειας αυτής επιχορηγήθηκε στις πιο ενδεείς περιφέρειες.

Τα κράτη μέλη αποφάσισαν επίσης το 1994 να αυξήσουν τη βοήθεια σε ειδικές ομάδες μέσω νέων ταμείων. Παράλληλα με τα διαρθρωτικά ταμεία, δημιουργήθηκε το Ταμείο Συνοχής προκειμένου να βοηθήσει τις φτωχότερες χώρες της ΕΕ να αναπτύξουν έργα υποδομής για το περιβάλλον και τις μεταφορές. Το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) στόχευε στην αναδιάρθρωση του τομέα της αλιείας — άλλος ένας τομέας που έρχοζε βοήθειας. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), που δημιουργήθηκε ήδη από το 1992, συνέχισε να επενδύει στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών αγροτικών περιοχών. Όταν η Φινλανδία και η Σουηδία εντάχθηκαν στην ΕΕ το 1995, τα διαρθρωτικά ταμεία ανέλαβαν νέο ρόλο αντιμετωπίζοντας αραιοκατοικημένες περιφέρειες (όχι πάνω από οκτώ κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο).

ΠΡΟΧΩΡΩΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ

Παρόλο που ήδη κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 τα ποσοστά γεννητικότητας φαίνονταν να μειώνονται, δεν ήταν ακόμη σαφές ότι η γήρανση του πληθυσμού θα αποτελούσε σοβαρή πρόκληση για την αγορά εργασίας. Τα χαμηλά ποσοστά γονιμότητας σήμαιναν ότι λιγότεροι εργαζόμενοι θα επωμίζονταν το οικονομικό βάρος περισσότερων συνταξιούχων (οι οποίοι συγχρόνως θα ζούσαν περισσότερο) και το γεγονός αυτό

θα ασκούσε πίεση στα συστήματα συνταξιοδότησης των κρατών μελών. Η Ευρώπη αντιμετώπιζε προβλήματα στην απασχόληση που σχετίζονταν με την ηλικία όσον αφορά τους ηλικιωμένους εργαζόμενους (55–64 ετών) και με την αυξανόμενη γήρανση του πληθυσμού. Ως εκ τούτου, υπήρχε ανάγκη να εισέλθουν περισσότεροι άνθρωποι, όπως γυναίκες και μετανάστες, στην αγορά εργασίας. Για το μέλλον, σήμαινε επίσης ότι η εμπειρία και οι δεξιότητες των ηλικιωμένων εργαζομένων θα αποτελούσαν όλο και πιο σημαντικό στοιχείο για τους εργοδότες.

Το ΕΚΤ ανταποκρίθηκε χορηγώντας χρηματοδοτήσεις για την επιμόρφωση των ηλικιωμένων εργαζομένων στο χώρο εργασίας προκειμένου να τους επιτρέψει να παραμείνουν περισσότερο στην απασχόληση ή να επανέλθουν στην αγορά εργασίας. Το ΕΚΤ στήριξε επίσης πρωτοβουλίες παρέχοντας περίθαλψη σε ηλικιωμένους ανθρώπους προκειμένου να δώσει στα μέλη της οικογένειας την ευκαιρία να παραμείνουν στην εργασία ή να επιστρέψουν σε αυτή.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΤΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Παρόλο που οι γυναίκες συμμετείχαν όλο και πιο ενεργά στην αγορά εργασίας, υφίστατο ακόμη σε μεγάλο βαθμό η άποψη ότι έπρεπε να διατηρήσουν συγχρόνως τον «παραδοσιακό» τους ρόλο στην οικογένεια. Αυτό έφερε στο φως την ανεπάρκεια των δομών στήριξης που θα τις βοηθούσαν να εισέλθουν, να παραμείνουν και να προοδεύσουν στις εργασίες τους. Παραδείγματος χάρη, η έλλειψη εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας σήμαινε ότι οι γυναίκες δυσκολεύονταν να ακολουθήσουν επαγγελματική σταδιοδρομία. Το ΕΚΤ συνέβαλε με επιδοτήσεις για τη χρήση εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας ώστε, παραδείγματος χάρη, εάν μια μητέρα έπρεπε να παρακολουθήσει τμήματα επαγγελματικής επιμόρφωσης επί τρεις ημέρες την εβδομάδα, το ΕΚΤ θα πλήρωνε τα έξοδα του βρεφονηπιακού σταθμού.

⇒ 35

Το 1993, η μεταρρύθμιση του ΕΚΤ εξασφάλισε την παροχή βοήθειας όχι μόνο στις γυναίκες που επέστρεφαν στην εργασία μετά τον τοκετό, αλλά και σε εκείνες που διέθεταν χαμηλή ή ανεπαρκή εκπαίδευση και κινδύνευαν να μείνουν άνεργες ή κοινωνικά αποκλεισμένες. Βοήθησε επίσης τις γυναίκες να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά.

Η εισαγωγή της ειδικής κοινοτικής πρωτοβουλίας «Νέες ευκαιρίες για τις γυναίκες» (NOW) μεταξύ 1991 και 1999 κατέδειξε με σαφήνεια τη σημασία της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η πρωτοβουλία NOW αποσκοπούσε να εξετάσει και να εφαρμόσει νέες ιδέες σχετικά με

την επιμόρφωση και την απασχόληση των γυναικών, εξετάζοντας θέματα όπως οι γυναίκες ως επιχειρηματίες, ο συνδυασμός εργασίας και οικογενειακής ζωής και η ίση εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Τα έργα υπό την αιγίδα της πρωτοβουλίας αυτής αποδείχθηκαν πολύ επιτυχή, δίνοντας τη δυνατότητα σε πολλές γυναίκες να βρουν εργασία ή να λάβουν περαιτέρω κατάρτιση ή εκπαίδευση, ή να δημιουργήσουν δικές τους επιχειρήσεις.

Στηρίζοντας τη θέση της γυναίκας στην αγορά εργασίας, το ΕΚΤ, με την πάροδο του χρόνου, συνέβαλε επίσης σημαντικά στη μείωση της μισθολογικής διαφοράς μεταξύ των δύο φύλων. Χάρη στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, η ίση αμοιβή για την ίδια εργασία τέθηκε σε ισχύ από το 1975. Εντούτοις, η μισθολογική διαφορά μεταξύ των δύο φύλων αναφέρεται στη μισθολογική ανισότητα, αντικατοπτρίζοντας την ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών στην αγορά εργασίας, όπως ο διαχωρισμός σε τομείς, επαγγέλματα ή πρότυπα εργασίας, η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση, η μεροληπτική αξιολόγηση, τα μισθολογικά συστήματα και τα στερεότυπα. Παρά την αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι διαφορές ανάμεσα στη θέση του άνδρα και της γυναίκας στην αγορά εργασίας συνεχίζουν να υφίστανται. Ωστόσο, το ΕΚΤ συνέβαλε στη μείωση της μισθολογικής διαφοράς μεταξύ των δύο φύλων από 40 % (στη δεκαετία του 1960) σε λιγότερο από 20 % σήμερα. Ενώ αυτό αποτελεί ικανοποιητική πρόοδο, είναι σαφές ότι θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες και στο μέλλον.

Το ΕΚΤ ΑΥΞΑΝΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Το ΕΚΤ διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της ανεργίας και το μετριασμό των αρνητικών επιδράσεων της οικονομικής ύφεσης. Παρόλο που η ανεργία παρέμεινε υψηλή στις αρχές της δεκαετίας, μειώθηκε στα 15,9 εκατομμύρια μέχρι το 1999, δηλαδή μείωση κατά τρία σχεδόν εκατομμύρια. Επιπλέον, η απασχόληση στην ΕΕ σημείωσε άνοδο κατά εννέα εκατομμύρια, από 149 σε 158 εκατομμύρια μεταξύ 1994 και 1999.

Συνολικά, το ΕΚΤ παρείχε στήριξη σε εκατομμύρια άτομα σε όλη την Ευρώπη μέσω ποικίλων μέτρων. Η μεγαλύτερη ομάδα δικαιούχων ήταν οι «μακροχρόνια άνεργοι» (23 %), τους οποίους ακολουθούσαν οι νέοι (16 %). Για κάθε άνθρωπο, τα πιο χρήσιμα σχέδια στόχευαν στην παροχή ενός συνδυασμού υπηρεσιών, όπως για παράδειγμα καθοδήγηση, κατάρτιση, αναζήτηση εργασίας κ.λπ.

ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 2000
Προχωρώντας
προς μια οικονομία
βασισμένη στη γνώση

Ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που αντιμετώπισε η Ευρώπη στις αρχές της χιλιετίας ήταν το πώς θα παραμείνει ανταγωνιστική σε έναν όλο και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Η Ευρώπη δεν μπορούσε να ανταγωνιστεί τον υπόλοιπο κόσμο όσον αφορά τους μισθούς, επομένως έπρεπε να εστιάσει σε διαφορετικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Στις αρχές της χιλιετίας, δημιουργήθηκε μια στρατηγική προκειμένου να καταστήσει την Ευρώπη την πιο ανταγωνιστική, δυναμική και βασισμένη στη γνώση οικονομία. Αυτό προϋπέθετε ευέλικτους εργαζόμενους με πολλαπλές δεξιότητες και υψηλή απόδοση. Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι σχετικά με την τεχνολογική ανάπτυξη, να αποκτούν νέες δεξιότητες κάθε είδους και να είναι ικανοί να προσαρμόζονται στις προ-σεχείς απαιτήσεις του χώρου εργασίας. Ως εκ τούτου, η έννοια της «ίδιας εργασίας εφ' όρου ζωής» είναι όλο και περισσότερο παρωχημένη, ενώ η ανάγκη να αναπτύξουν περισσότεροι άνθρωποι μια επιχειρηματική νοοτροπία κερδίζει έδαφος.

Ενώ η ανεργία μειώθηκε συγκριτικά με τις αρχές της δεκαετίας του 1990, τα γενικά ποσοστά απασχόλησης στην Ευρώπη παρέμεναν χαμηλά. Επίσης, η μακροχρόνια ανεργία ήταν διαδεδομένη και αποτελούσε πηγή σοβαρής ανησυχίας για τα κράτη μέλη. Αυτό σήμαινε ότι έπρεπε να καταβληθούν μεγάλες προσπάθειες προκειμένου να αυξηθεί ο αριθμός των απασχολούμενων ατόμων.

⇒ 39

Η εισαγωγή του ευρώ ολοκληρώθηκε το 2002 και η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνθηκε σημαντικά με την είσοδο δέκα νέων μελών, δημιουργώντας νέες προκλήσεις για την ΕΕ των 25. Η Βουλγαρία και η Ρουμανία εντάχθηκαν το 2007, αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών σε 27.

ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Το 2000, οι ηγέτες της ΕΕ δρομολόγησαν τη στρατηγική της Λισσαβόνας προκειμένου να καταστήσουν την Ευρώπη την πιο προηγμένη και βασισμένη στη γνώση οικονομία μέχρι το 2010. Ανάμεσα στους στόχους της ήταν να ανέλθει το γενικό ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ στο 70 % και το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών να υπερβεί το 60 %. Στη συνέχεια τέθηκε ένας πρόσθετος στόχος: να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζόμενων στο 50 % μέχρι το 2010.

Οι στόχοι της στρατηγικής της Λισσαβόνας σήμαιναν εντατικοποίηση των προσπαθειών για την προσέλκυση, είσοδο και παραμονή των ατόμων στην απασχόληση. Η ιδέα αυτή έγινε κύριος στόχος για όλες τις στρατηγικές που αφορούν την απασχόληση κατά τα επόμενα έτη.

ΝΕΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΤ

Το ΕΚΤ προσανατολιζόταν τώρα στη στήριξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση ως τμήματος της στρατηγικής της Λισσαβόνας και θα είχε ως στόχο τέσσερις πυλώνες.

Καθώς η μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας απαιτούσε περισσότερη ευελιξία από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες, η προτεραιότητα για το ΕΚΤ ήταν να ενισχύσει τις δεξιότητες και την ευελιξία του υπάρχοντος εργατικού δυναμικού παράλληλα με την εισαγωγή νέων μορφών οργάν-

νωσης της εργασίας. Παρά την αυξημένη συμμετοχή στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν αρχικά δεν ήταν πλέον επαρκείς για τη διά βίου εργασιακή σταδιοδρομία. Ως εκ τούτου, το ΕΚΤ συνέβαλε στην ανάπτυξη των εκπαιδευτικών συστημάτων προκειμένου να τα προσαρμόσει περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Επικέντρωσε το ενδιαφέρον στη διά βίου μάθηση και τη συνεχιζόμενη κατάρτιση ακόμη και μέσα στις επιχειρήσεις.

Προκειμένου να επηρεάσει την τάση, εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες όσον αφορά την ανεργία των νέων και τη μακροχρόνια ανεργία, αναπτύσσοντας ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας με προληπτικές και βασισμένες στην εργασία στρατηγικές, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης του αριθμού των ανέργων που λαμβάνουν κατάρτιση ή παρόμοια μέτρα.

⇒ 41

Η επιχειρηματικότητα κατέστη επίσης προτεραιότητα ώστε να είναι εκμεταλλεύσιμο ολόκληρο το δυναμικό της απασχόλησης του τομέα των υπηρεσιών και των υπηρεσιών που σχετίζονται με τη βιομηχανία, ιδιαίτερα της κοινωνίας της πληροφορίας και του περιβαλλοντικού τομέα. Η ανάπτυξη των νέων επιχειρήσεων και η μεγέθυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) ήταν ουσιαστικής σημασίας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση των ευκαιριών επιμόρφωσης για τους νέους.

Επιπλέον, το ΕΚΤ συνέχισε να προωθεί τις ίσες ευκαιρίες ως προς την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού. Εκτός από τις θετικές δράσεις για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, εισήγαγε την προσέγγιση της ένταξης της διάστασης του φύλου (αυτό σημαίνει ότι εξετάζει τις επιπτώσεις των δράσεων και των πολιτικών στις γυναίκες και τους άνδρες).

ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ

Την 1η Μαΐου 2004, η ΕΕ πραγματοποίησε τη μεγαλύτερη διεύρυνση στην ιστορία της. Δέκα νέα κράτη μέλη εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργώντας νέες προκλήσεις για το ΕΚΤ. Τα περισσότερα από τα νέα κράτη μέλη αντιμετώπιζαν σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη μετατροπή της κοινωνίας τους και την αναδιάρ-

θρωση της οικονομίας τους σε οικονομία της αγοράς, γεγονός που οδήγησε σε σοβαρή πτώση στη συνολική παραγωγή, προκάλεσε σημαντική αύξηση της ανεργίας του πληθυσμού και οδήγησε στην επικέντρωση των προβλημάτων σε ορισμένες περιφέρειες και σε ορισμένες αγροτικές περιοχές.

Η πρόκληση για τα νέα κράτη μέλη ήταν να ορίσουν πολιτικές απασχόλησης και να προσαρμόσουν σταδιακά τους θεσμούς και τις πολιτικές τους στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση. Οι εργασίες αυτές άρχισαν ήδη πριν από την ένταξή τους, προετοιμάζοντάς τα για την εφαρμογή του ΕΚΤ από τη στιγμή που θα ήταν μέλη. Το ΕΚΤ παρείχε μείζονα βοήθεια στα νέα κράτη μέλη μετά την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να αποκαταστήσουν τις ανισότητες και να εντοπίσουν τις προτεραιότητές τους στην πολιτική για την απασχόληση.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά τη νέα χιλιετία, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτέλεσε όλο και περισσότερο πόλο έλξης για το διεθνές μεταναστευτικό ρεύμα. Συνειδητοποιώντας ότι χρειαζόταν μια νέα προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης, οι ηγέτες της ΕΕ προσδιόρισαν μια νέα κοινή ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης το 1999 και το 2004, θέτοντας στόχους για την ενίσχυ-

ση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην ΕΕ. Κύριος στόχος ήταν η καλύτερη διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων μέσω συντονισμένης προσέγγισης, η οποία λαμβάνει υπόψη την οικονομική και δημογραφική κατάσταση της ΕΕ.

Το ΕΚΤ στηρίζει την ενσωμάτωση των μεταναστών, συμπεριλαμβανομένων όσων ζητούν άσυλο, μέσω ειδικής δράσης προκειμένου να αυξήσει τη συμμετοχή τους στην απασχόληση, να αναπτύξει τις γλωσσικές τους δεξιότητες και να προλαμβάνει τις διακρίσεις στην αγορά εργασίας ώστε να ενισχύσει την κοινωνική ενσωμάτωσή τους.

ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Παρόλο που το εργατικό δυναμικό της ΕΕ μεγαλώνει σταθερά σε ηλικία, οι ευκαιρίες εργασίας για τα άτομα άνω των 50 ετών περιορίζονται όλο και περισσότερο, καθώς οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι είναι οι πρώτοι που απολύονται κατά τις αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων και οι εργοδότες έχουν την τάση να μην προσλαμβάνουν ηλικιωμένους εργαζόμενους. Το γεγονός αυτό προκάλεσε πρόωγη και μόνιμη απώλεια του ανθρώπινου κεφαλαίου και οδήγησε επίσης σε υψηλότερες δαπάνες για την κοινωνική προστασία, την ανεργία και την υγειονομική περίθαλψη.

Η πρόκληση αυτή δημιούργησε την έννοια της «παράτασης του επαγγελματικού βίου». Η παράταση του επαγγελματικού βίου αναφέρεται στην αύξηση της συμμετοχής των ηλικιωμένων εργαζομένων στο εργατικό δυναμικό. Αναγνωρίζεται ως σημαντική για τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου για το μέλλον. Η άντληση του δυναμικού των ηλικιωμένων εργαζομένων θα βοηθήσει επίσης στην αντιστάθμιση των αρνητικών τάσεων στην παροχή εργασίας. Το ΕΚΤ βοήθησε στην παράταση του ενεργού επαγγελματικού βίου και

την αύξηση της απασχολησιμότητας των ατόμων ηλικίας 40 και 50 ετών μέσω μιας σειράς προγραμμάτων επιμόρφωσης. Ορισμένα προγράμματα εισήγαγαν περιόδους «πλήρωσης» στις σταδιοδρομίες των εργαζομένων προκειμένου να αυξήσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και το λογισμικό. Ένα άλλο πρόγραμμα βοήθησε στη μετάδοση των γνώσεων των

ηλικιωμένων εργαζομένων σε νέα άτομα μέσω προγραμμάτων καθοδήγησης. Κυρίως δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στην ενίσχυση της ικανότητας εργασίας μέσω της καλύτερης πρόσβασης στην επιμόρφωση και τις βελτιωμένες συνθήκες εργασίας.

ΠΡΟΣΕΛΚΥΟΝΤΑΣ ΝΕΑ ΑΤΟΜΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ένας από τους κύριους τομείς του ΕΚΤ κατά τη νέα χιλιετία εξακολούθησε να είναι η στήριξη των νέων προκειμένου να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Πρόκειται για σοβαρή πρόκληση, καθότι η ανεργία των νέων ανά την ΕΕ είναι σχεδόν διπλάσια από το συνολικό ποσοστό ανεργίας της ΕΕ. Αντίθετα με την πρότερη κατάσταση, όπου οι άνεργοι νέοι διέθεταν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η Ευρώπη έχει τώρα να αντιμετωπίσει το θέμα των νέων άνεργων πτυχιούχων.

Το ΕΚΤ στήριξε την ανάπτυξη της σταδιοδρομίας και τα συστήματα εξατομικευμένου προσανατολισμού, όπως η διδασκαλία επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία, η παροχή συμβουλών σχετικά με τη σταδιοδρομία από κοινοτικούς οργανισμούς και συμβούλους (παραδείγματος χάρι, προκειμένου να βοηθήσουν τους νέους να βρουν την πρώτη τους εργασία, να αποκτήσουν νέες δεξιότητες, να διαχειριστούν τις μεταβάσεις στη σταδιοδρομία ή να αντιμετωπίσουν την ανεργία), η παροχή συμβου-

λών για την απασχόληση από δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, τοπικά γραφεία εύρεσης εργασίας και οργανισμούς ανατοποθέτησης στην εργασία, ο προσανατολισμός, η επιμόρφωση, η παροχή συμβουλών και οι μαθητείες που παρέχονται στους εργαζόμενους μέσω οργανισμών διά βίου μάθησης. Ανταποκρινόμενο στα προβλήματα των νέων πτυχιούχων ανέργων, εισήγαγε το συνδυασμό εργασίας/μαθητείας με την εκπαίδευση και την επιμόρφωση. Το ΕΚΤ βοήθησε στη δημιουργία υπηρεσιών οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στην ειδική αυτή ομάδα και προσφέρει εξατομικευμένη βοήθεια και καθοδήγηση.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΙΣΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Πριν από 50 χρόνια, η υπέρβαση των εθνικιστικών και εθνοτικών συγκρούσεων που είχαν διαιρέσει την Ευρώπη αποτέλεσε μια από τις κινητήριες δυνάμεις που οδήγησαν στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Για τη νέα χιλιετία, οι κύριοι στόχοι είναι να αποφευχθούν οι διακρίσεις σε βάρος των ανθρώπων με οποιοδήποτε τρόπο λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής, του θρησκευματος ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού τους.

Η εξάλειψη των διακρίσεων στο χώρο εργασίας και κατά την πρόσβαση στην απασχόληση αναγνωρίστηκε ως κύριο στοιχείο της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νέα χιλιετία προκειμένου να δημιουργήσει περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αυξήσει την απασχόληση είναι σημαντικό όχι μόνο να εφαρμόσει μέτρα που στοχεύουν σε συγκεκριμένες

ομάδες, αλλά και να άρει τα εμπόδια για την είσοδο στην αγορά εργασίας ή τη συμμετοχή στην εκπαίδευση.

Συνεπώς, το ΕΚΤ ελεγκτάθηκε δεόντως προκειμένου να καταπολεμήσει «όλες τις μορφές διακρίσεων και ανισοτήτων στην αγορά εργασίας». Αναπτύχθηκαν νέα εργαλεία προκειμένου να βοηθήσουν τους εργοδότες να συμμορφωθούν με τις δύο οδηγίες για την ισότητα και εκπονήθηκε το «επιχειρησιακό πρόγραμμα» προκειμένου να πειστούν οι εργοδότες να προσλάβουν και να ενισχύσουν την ποικιλομορφία μεταξύ των εργαζομένων τους. Η ενεργή στήριξη των κοινωνικών εταίρων υπήρξε ζωτικής σημασίας στην επιτυχία αυτή. Παράλληλα με την προσαρμοσμένη επιμόρφωση και την επικοινωνία ως αναπόσπαστων πτυχών της διαδικασίας ολοκλήρωσης, στηρίχθηκαν επίσης νέοι ρόλοι και νέα είδη υπηρεσιών απασχόλησης.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

46 ≡

Στηριζόμενη στις επιτυχίες των προηγούμενων κοινοτικών πρωτοβουλιών, η πρωτοβουλία EQUAL δρομολογήθηκε το 2000 ως εργαστήριο που είχε σκοπό να αναπτύξει νέους τρόπους καταπολέμησης των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας και να προωθήσει μια εργασιακή ζωή χωρίς αποκλεισμούς μέσω της καταπολέμησης των διακρίσεων και του αποκλεισμού με βάση το φύλο, τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή, το θρήσκευμα ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.

Οι αρχές και η δομή του EQUAL, δηλαδή η εταιρική σχέση με εξουσιοδότηση, η υπερεθνική διάσταση, η ένταξη της διάστασης του φύλου, η καινοτομία και η θεματική προσέγγιση αποδείχθηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά όσον αφορά το χειρισμό των συνολικών προσεγγίσεων του αποκλεισμού και των διακρίσεων. Η επιτυχής ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στα πολυδιάστατα προβλήματα των διακρίσεων έγινε τώρα τμήμα της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση όλων σε αυτές.

**Γιορτάζοντας
τα 50 χρόνια επενδύσεων
σε ανθρώπινους πόρους**

Τα τελευταία 50 έτη σημειώθηκαν τεράστιες αλλαγές και προόδοι στην ΕΕ. Κατά τον εορτασμό των πεντηκοστών γενεθλίων της, η ΕΕ απαριθμεί πλέον 27 κράτη μέλη και σχεδόν 500 εκατομμύρια πολίτες, συμπεριλαμβανομένων των δύο νέων μελών — της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας που εντάχθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις αρχές του έτους.

Το 2007, οι προσπάθειες για μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας φάνηκε να αποφέρουν καρπούς, παρόλο που χρειάζονται περαιτέρω προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων για την απασχόληση στην Ευρώπη. Η αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των θέσεων εργασίας επίσης δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες, εάν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε τον παγκόσμιο ανταγωνισμό. Η ανταπόκριση των ευρωπαϊκών αγορών εργασίας στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και η γήρανση του πληθυσμού παραμένουν κρίσιμα ζητήματα. Συγχρόνως υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση για νέες δεξιότητες, όπως στις νέες τεχνολογίες υπολογιστών, στις νέες υπηρεσίες και τη βιοτεχνολογία. Οι ανάγκες της αγοράς εργασίας που αλλάζουν με ταχείς ρυθμούς απαιτούν πιο προσαρμόσιμες λύσεις· η γήρανση των ευρωπαϊκών κοινωνιών απαιτεί περισσότερη καινοτομία και ευελιξία. Συγχρόνως η ίδια η Ευρώπη αλλάζει.

Αυτό συνέπεσε επίσης με την έναρξη ενός νέου επταετούς κύκλου για το ΕΚΤ. Με την αυξανόμενη εστίαση του ενδιαφέροντος της ΕΕ στην ανάπτυξη και τις θέσεις εργασίας, ο ρόλος του ΕΚΤ κατέστη ακόμη σημαντικότερος.

ΑΤΕΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ — 2007 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στις προκλήσεις κατά τα επόμενα έτη, το ΕΚΤ εισήγαγε σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Περισσότερο από ποτέ, το ΕΚΤ ακολουθεί μια στρατηγική προσέγγιση σχεδιασμένη ώστε να δημιουργήσει ανάπτυξη και θέσεις εργασίας. Για την περίοδο 2007–2013, το ΕΚΤ θα επενδύσει πάνω από 10 δισ. EUR ανά έτος εκτός από τη χρηματοδοτική συνεισφορά των κρατών μελών. Η στήριξη του ΕΚΤ επικεντρώνεται σε τομείς όπου μπορεί να έχει βέλτιστα αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Οι κανόνες του ΕΚΤ απλοποιήθηκαν, αποσαφηνίζοντας περισσότερο τις αρμοδιότητες των κρατών μελών και των περιφερειών και τις αρμοδιότητες της Επιτροπής.

ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ΕΕ γνωρίζει ότι η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική πρόοδος αλλάζουν με ταχύ ρυθμό τις ανάγκες των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις δέχονται όλο και περισσότερη πίεση προκειμένου να προσαρμόσουν και να αναπτύξουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους ταχύτερα. Εάν θέλουν να παραμείνουν στην αγορά, πρέπει να προσαρμόζουν συνεχώς τις μεθόδους παραγωγής και το

50

εργατικό δυναμικό τους. Αυτό σημαίνει ότι τίθενται μεγαλύτερες απαιτήσεις στις επιχειρήσεις προκειμένου να βοηθήσουν τους εργαζόμενους στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων. Σημαίνει επίσης ότι τίθενται μεγαλύτερες απαιτήσεις στους εργαζόμενους όσον αφορά την ικανότητά τους και την ετοιμότητά τους για αλλαγή. Συγχρόνως, οι εργαζόμενοι γνωρίζουν ότι οι αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων δεν συμβαίνουν πλέον περιστασιακά, αλλά αποτελούν γεγονός της καθημερινής ζωής. Προκειμένου να σχεδιάσουν τη ζωή τους και τη σταδιοδρομία τους, οι εργαζόμενοι χρειάζονται νέα είδη ασφάλειας που θα τους βοηθήσουν να παραμείνουν στην απασχόληση και να ξεπεράσουν όλες αυτές τις αλλαγές. Τα νέα είδη ασφάλειας πρέπει να υπερβούν την έννοια της συγκεκριμένης θέσης εργασίας και να εξασφαλίσουν την ασφαλή μετάβαση σε μια νέα απασχόληση.

Η ευελιξία και η ασφάλεια στην απασχόληση συνιστούν προσπάθεια για το συγκερασμό των δύο αυτών βασικών αναγκών. Η ευελιξία και η ασφάλεια στην απασχόληση προωθούν το συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας και το υψηλό επίπεδο απασχόλησης με το σταθερό εισόδημα, και επομένως θεωρείται ότι αποτελούν την απάντηση στο δίλημμα της ΕΕ σχετικά με το πώς να διατηρήσει και να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα το κοινωνικό πρότυπο.

Επομένως το ΕΚΤ θα συνεχίσει να εργάζεται για τη δημιουργία ευέλικτης αγοράς εργασίας. Για την περίοδο 2007–2013, η προτεραιότητα θα είναι να αυξηθεί η προσαρμοστικότητα των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών βελτιώνοντας την πρόληψη και τη θετική διαχείριση της οικονομικής αλλαγής. Στα πλαίσια της προτεραιότητας αυτής, η στήριξη του ΕΚΤ θα επικεντρωθεί στον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, στα ενεργητικά μέτρα για την αγορά εργασίας και τις δράσεις διά βίου μάθησης ακόμη και στο εσωτερικό των επιχειρήσεων. Το Ταμείο θα συνεχίσει να εξετάζει θέματα απασχόλησης, εξασφαλίζοντας την προσβασιμότητα και προωθώντας τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, το Ταμείο θα εργαστεί επίσης για την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού και την καταπολέμηση των διακρίσεων εξασφαλίζοντας την πρόσβαση και την ένταξη των «μη προνομούχων εργαζομένων».

Ένα νέο πεδίο δράσης για το Ταμείο από το 2007 και μετά θα είναι η ενίσχυση των δημόσιων οργανισμών όλων των τομέων της κυβέρνησης σε

εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν πολιτικές και υπηρεσίες. Το ΕΚΤ θα προωθήσει επίσης εταιρικές σχέσεις μεταξύ εργοδοτών, συνδικαλιστικών οργανώσεων, μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημόσιας διοίκησης προκειμένου να διευκολυνθούν οι μεταρρυθμίσεις στους τομείς της απασχόλησης και της ένταξης. Η διεθνική συνεργασία θα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα όλων των δράσεων του ΕΚΤ και η καινοτομία θα αποτελεί τμήμα όλων των δραστηριοτήτων του.

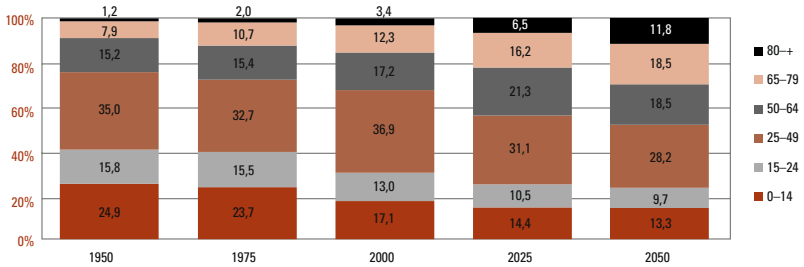
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ ΟΠΤΙΚΗ

Κατά τα επόμενα έτη, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα συνεχίσει να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη στα κράτη μέλη. Θα

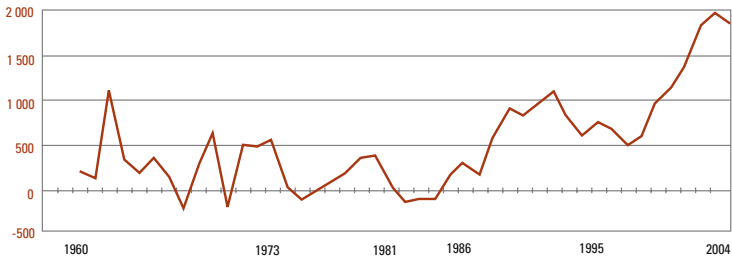
στηρίζει τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο, την επίτευξη της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, ενώ συγχρόνως θα καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

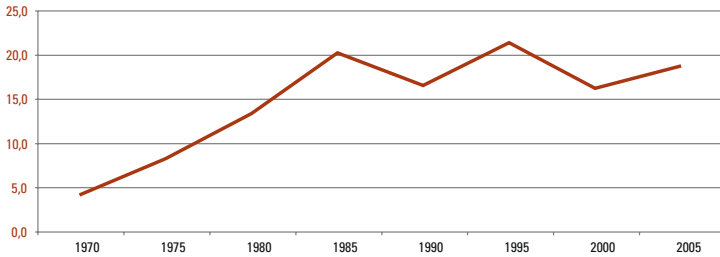
Η ΓΗΡΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ – ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (ΕΕ-25) ΑΝΑ ΟΜΑΔΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (1950–2050)

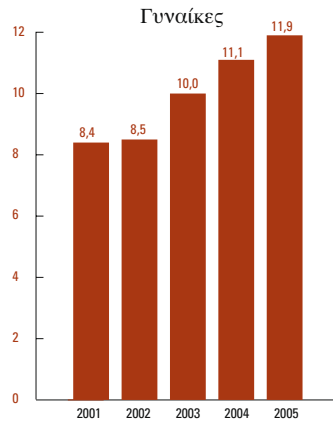
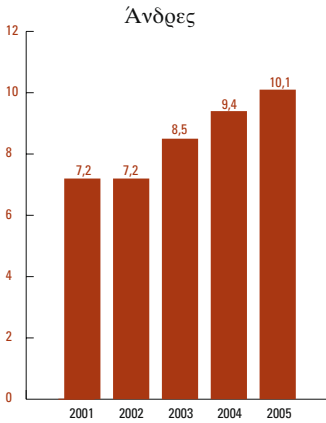
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ, ΕΕ (ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΥΞΗΣΗΣ, ΑΝΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ)

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΕΡΓΙΑΣ, ΝΕΟΙ (15-24) (%)

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (% ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ 25 ΕΩΣ 64 ΕΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ — ΕΕ-25)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο: 50 χρόνια επενδύσεων σε ανθρώπινους πόρους

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2007 — 54 σ. — 14,8 x 21 cm

ISBN 92-79-03356-5

Φωτογραφίες:

© Agence VU: σ. 12 (Gabriel Martinez), σ. 17 (Stephane Duroy).

© AKG/Van Parys: σσ. 14–15.

© ALINARI: σ. 16: Team/ALINARI Archives, Florence.

© Dailylife/Carl Cordonnier: σ. 24.

© Ευρωπαϊκές Κοινότητες: σ. 3, σ. 19, σ. 23, σ. 47.

© Gettyimages: εξώφυλλο, σ. 7, σ. 10, σ. 11, σσ. 20–21, σ. 22, σ. 25, σ. 27, σ. 30, σ. 32, σ. 33, σ. 34, σ. 42 (αριστερά), σ. 43, σ. 45, σσ. 48–49, σ. 50, σ. 51.

© The Image Bank: σ. 18, σσ. 28–29.

© Report digital: σ. 13 (Paul Box), σ. 31 (Roy Peters), σ. 35 (David Mansell), σ. 37 (Jess Hurd), σσ. 38–39 (Janina Struk), σ. 40 (David Bocking), σ. 41 (John Harris), σ. 42 (δεξιά — Jess Hurd), σ. 44 (John Harris).

Πώς θα αποκτήσετε τις εκδόσεις της ΕΕ;

Οι εκδόσεις της Υπηρεσίας Εκδόσεων που προσφέρονται προς πώληση διατίθενται από το EU Bookshop (βιβλιοπωλείο της ΕΕ) (<http://bookshop.europa.eu/>) όπου μπορείτε να δώσετε την παραγγελία σας στο γραφείο πωλήσεων της επιλογής σας.

Μπορείτε επίσης να ζητήσετε κατάλογο των ανά τον κόσμο αντιπροσώπων του δικτύου πωλήσεων διατυπώνοντας σχετικό αίτημα με φάξ στον αριθμό (352) 29 29-42758.

2007 – Ευρωπαϊκό έτος ίσων ευκαιριών για όλους

**Σας ενδιαφέρουν οι εκδόσεις της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης,
Κοινωνικών Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών;**

Μπορείτε να τις μεταφορτώσετε:

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/publications/index_en.cfm

ή να αποστείλετε ηλεκτρονική επιστολή στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/employment_social/sagapLink/dspSubscribe.do?lang=en

**Εάν σας ενδιαφέρει να λαμβάνετε το ηλεκτρονικό πληροφοριακό
δελτίο **ESmail** της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών
Υποθέσεων και Ισότητας Ευκαιριών, παρακαλείστε να αποστείλετε
ηλεκτρονική επιστολή στη διεύθυνση:**

http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/news/esmail_en.cfm

http://ec.europa.eu/employment_social/index_el.html

ISBN 92-79-03356-5

